

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۲ آبان ماه ۱۳۲۲

بهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - شور لایحه مالیات بر درآمد

۳ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز سه شنبه ۱۰ آبان ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

صورت مجلس تصویب شد.

۲ - شور لایحه مالیات بر درآمد

رئیس - گزارش کمیسیون مختلط قرائت میشود :

مجلس شورای ملی

چون مدت دوره سیزدهم مجلس شورای ملی در شرف انقضاء

است و لوایح مهمی در دستور است که استدعای تصویب آنها

شده و ممکن است بدون قید فوریت تصویب این لایحه در این دوره مجلس میسر نشود بمنظور تسریع و اخذ نتیجه عاجل مواد ذیل که در کمیسیون مربوطه مجلس شورای ملی مورد رسیدگی و موافقت واقع شده بدینوسیله تقدیم و تصویب آنرا باقید دو فوریت استدعا میشود .

رئیس - فوریت اول مطرح است . در فوریت مطالبی

دارید ؟

منشور - بنده مخالفم .

عین مذاکرات مشروح دویست و سیزدهمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : منصف - فاطمی .

غائبین بی اجازه - آقایان : رضوی - دکتر سمعی - اقبال - نوبخت - مؤید ثابتی - اوحدی - نبیل سمعی - نواب یزدی - اورنگ - ارگانی - دکتر تاج بخش - مشار - مکرم افشار - ناصر - شجاع - اکبر - امیر ابراهیمی - عطاء الله پالیزی - حمزه تاش - هدایت الله پالیزی - اصفهانی - نطقه الاسلامی - فروهر - دهستانی - سلطانی - صادق وزیری - دولتشاهی - افشار - مستشار - امامی - ناہید - نقابت - کامل ماکو - نصر تیان - فرمانفرماییان .

دیر آمدگان بی اجازه - آقای بوداغیان .

انوار - بنده هم مخالفم .

رئیس - آقای انوار .

انوار - بنده مدتی است که این نکته را عرض میکنم که چیزی که از جریان عادی و طبیعی خودش خارج شد بعداً مورد پشیمانی و ندامت واقع میشود . بنده شخصاً موافقم با این لایحه بر درآمد و بشهادت تاریخ و کتابچه که ثبت است در اینجا يك جلسه را من غیبت نکردم و در تمام جلسات آمدم و در تمام جلسات حاضر بودم و سؤالانی که از آقای وزیر دارائی کردم و سؤالانی که از آقای دکتر میاسپو کردم و تأخیرهایی که کردند و وقت ما را به بطالت گذراندند تمامش هست و صورت جلسات هست . وقتی بنده يك صحبتی کردم در مجلس و گفتم تاریخ قضاوت میکند يك کسی بمن گفت که آقا میگویند که تاریخ قضاوت میکند خواستم بگویم شما چه بگویم و بچه قسمتان بدهم و چه جور دعوت بکنم که آن دعوت را قبول بکنید . پس این لایحه مالیات بر درآمد را اگر بنده مخالف با آن بودم در تمام جلسات حاضر نمیشدم در صورتیکه يك دقیقه بنده غیبت نکردم و تمامش را حاضر بودم . اصل موضوع این است که من بطور اجمال عرض میکنم مادر موضوع کشاورزی نظر داشتیم و وقتی که داخل بحث در مواد شدیم باز هم در قسمت مالیات کشاورزی مخالفت خواهیم کرد و الا مالیات برای تجاری که این جور خون مردم را مکیده اند خدا شاهد است که من از خدا میخواهم که بهر وسیله ای شده این پولها را از جیب آنها در بیآورند مسئله مسئله کشاورزی بود و مسئله مسئله آبادی املاک بود که بنده میخواهم عرض بکنم چنانچه آقایانی که در مجلس بودند میدانند که آن قانونی که برای مالیات آوردند در دوره ۴ و ۵ روی آن صحبت شد و در آخر دوره ۵ تمام شد مالیات بر درآمد يك مالیات بی اهمیتی نیست و البته اگر با مطالعه و با اصلاحات لازمه نوشته شود و اگر جریان طبیعی خودش را پیدا کند هم برای مردم بیشتر موفقیت دارد و هم کارکنان آن بهتر آن را اجراء میکنند ولی اگر دولت بیاورد فوریت وارد شود چون دو فوریت دیگر شور اول و شور دوم ندارد

خوب مطالعه نمیشود از طرف دیگر این يك قانونی است که تماس دارد با تمام ایالات و ولایات ما اگر يك قدری با تأنی بگذرانیم بهتر است و مخصوصاً آقای رئیس کل دارائی مطمئن باشند که این قانون در این دوره میگذرد آنقدر شتاب و عجله نکنند بگذارند با تأنی بگذرد این قانون میگذرد و این مالیات داده میشود ولی بگذارید که این قانون درست بگذرد بنده این را از نظر حفظ احترام مجلس عرض میکنم من بایک قانون کمرشکنی که بطور فوق العاده بقصد فوریت داده میشود مخالفت خودم را اظهار کردم .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - این لایحه مالیات بر درآمد تقریباً چهار ماه و شاید يك قدری هم بیشتر باشد که در کمیسیون مختلط دارائی و بودجه که تقریباً يك نكث مجلس است مورد بحث بوده است و تمام مذاکراتی که برای اصلاح این لایحه لازم بود در کمیسیون مورد شور و دقت واقع شد و اگر تأخیری هم شد که به مجلس داده بشود برای این بود که تمام اصلاحاتی که لازم است در کمیسیون بعمل بیاید که در مجلس زیاد مورد بحث واقع نشود . حالا خوشبختانه آن لایحه تصویب شد در کمیسیون و بعداً تقاضای فوریت شده است و در واقع این خبر کمیسیون مختلط دارائی و بودجه است برای اینکه مادر آخر دوره هستیم و بیست روز بیشتر وقت نداریم و اگر ما بخواهیم تشریفاتی که برای يك لایحه دو شوری لازم است مراعات کنیم تا آخر دوره هم این لایحه از تصویب مجلس نخواهد گذشت این لایحه طوری است که بواسطه اینکه در مطبوعات و جراید مقالاتی منتشر شده است ذهن عامه و افکار عمومی متوجه آن است مجلس شورای ملی هم بنظر بنده اکثریت قریب با اتفاق شد که این لایحه از مجلس بگذرد برای اینکه چرخهای اقتصادی مملکت بکار بیفتند بنده میخواهم این نکته را هم این جا عرض کنم که هر طبقه ای حتی آن طبقه متمول و متمکن هم امروز احساس کرده است که این مالیات بر درآمد امروز لازم است و با کمال میل و اشتیاق آنها حاضر به پرداخت مالیات هستند برای اینکه منافعی برده اند

و هیچ تاجری نیست که در پرداخت این مالیات استنکاف داشته باشد بنابراین آقایان موافقت بکنند که به فوریتش رأی بدهیم و زودتر از تصویب مجلس بگذرد و همانطور که عرض کردم مذاکراتی که لازم بوده است در مدت این ۴ ماه شده است و نقیصه لایحه که دولت تقدیم کرده است کاملاً مرتفع شده است بنابراین برای اینکه وقت مجلس زیاد گرفته نشود بنده پیش از این عرض نمیکنم .

رئیس - موافقین با فوریت اول این لایحه بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . موافقین با فوریت دوم لایحه بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده اول قرائت میشود :

ماده اول - هر نوع شرکت و بنیگاه و مؤسسه که به منظور انتفاع تشکیل شده و یا میشود و هر شخصی اعم از این که مقیم ایران یا خارجه باشد از درآمدهای سالیانه تحصیل شده خود در ایران و نسبت با نهائی که مقیم ایران میباشد از درآمدهای حاصله در ایران و همچنین از درآمدهائی که از منابع خارجی بایران میآورند جز در موارد زیر باید مالیات مقرر را بپردازند .

بهبهائی - شور در کلیات است .

رئیس - آقان فرمانفرمائیان ،

فرمانفرمائیان - بنده عرضی را که میخواستم بسمع آقایان محترم برسانم مخصوصاً بدولت و آقای وزیر دارائی ناگزیرم اظهار کنم و تذکر بدهم ، بنده خودم در این قانون شرکت داشتم و همانطور که آقای ملک مدنی فرمودند مدت ۴ یا ۵ ماه است که جلسات مرتبی تشکیل میشد و چون خود بنده هم عضو کمیسیون مختلط بودم شرکت میکردم و رأی هم دادم و موافق بودم و عقیده داشتم از نقطه نظر فداکاری بایستی واقعاً امروز يك تحمیلی به بنده و جامعه بشود و از نقطه نظر اوضاع فوق العاده ای که در پیش داریم يك نتیجه ای گرفته بشود از آن نقطه نظر بنده موافق بودم اما از نقطه نظر این که این مالیات يك مالیات خیلی سنگینی است این را نباید بحث کرد زیرا خود آقایان هم میدانند

و کاملاً موافق هستند که اینطور است . ولی نکته ای که خواستم بعرض آقایان برسانم این است که در کمیسیون که آقای وزیر دارائی و مستشاران خسارچی بودند بما اظهار میکردند و ارقامی را بما ارائه میدادند که در خارجه باین میزان مالیات گرفته می شود ما هم تصدیق میکنیم و معتقد هستیم و البته صحیح است . ولی چیزی که امروز محتاج است که گفته شود این است که در خارجه اگر مالیات سنگینی را از مردم بگیرند دیگر بعنوان مختلفه چیزی از جیب مردم برون نمیآورند . البته خود آقایان چه در اینجا و چه در ولایات مشاهده کرده اند و بنده میتوانم ارقام صحیح برای این موضوع ذکر کنم که ما چیزی را که از ملت میگیریم آن چیزی نیست که قانون گذار مالیات وضع میکند . فرض بفرمائید که صدی هشتاد باید مالیات بدهیم حالا برای اینکه صدی هشتاد را دولت بگیرد يك صدی هشتاد دیگر هم علاوه بر آن از کیسه مردم در میآید ، این يك اصل مسلمی است و اگر اینجا آقای وزیر دارائی هم تصدیق نکنند ولو تکذیب هم بکنند این يك اصل روشن و واضحی است که يك فرد هم ممکن نیست که این را نداند و گرفتار نباشد . پس خوبست که آقای وزیر دارائی شما هر طوری که میخواهید این مالیات را وصول کنید ولی ادارات شما و مأمورین شما در گوشه و کنافی که در این مملکت مطالبه مالیات میکنند سعی بکنند که چیز دیگری از مردم نگیرند . بنده بواسطه مشاهداتی که کرده ام عقیده پیدا کردم که اصول صحیحی که ۷۰ سال ۸۰ سال پیش در ایران معمول بوده است خیالی خوب بوده است و آن اصل مقاطعة است . اصلاً شما مقاطعه بدهید بفلان مأمور که میرود آنجا فلان قدر بگیرد . شما مطابق قانون (۸۰٪) صدی هشتاد از ما مالیات وصول میکنید ولی باید طوری باشد که در واقع يك ملتی را مضمحلش نکرد ، و تصور نکنید که با این وضع ممکن است يك چیزی بماند برای اینکه در قسمت کشاورزی فرض بفرمائید رئیس کل دارائی هم با ما مساعدت کرد و در کمیسیون هم بابشان فهمانده شد که آقا

انوار - بنده هم مخالفم .

رئیس - آقای انوار .

انوار - بنده مدتی است که این نکته را عرض میکنم که چیزی که از جریان عادی و طبیعی خودش خارج شد بعداً مورد پشیمانی و ندامت واقع میشود . بنده شخصاً موافقم با این لایحه بر درآمد و بشهادت تاریخ و کتابچه که ثبت است در اینجا يك جلسه را من غیبت نکرده‌ام و در تمام جلسات آمدم و در تمام جلسات حاضر بودم و سؤالانی که از آقای وزیر دارائی کردم و سؤالانی که از آقای دکتر میلسپو کردم و تأخیرهایی که کردند و وقت ما را به بطالت گذراندند تمامش هست و صورت جلسات هست . وقتی بنده يك صحبتی کردم در مجلس و گفتم تاریخ قضاوت میکند يك کسی بمن گفت که آقا میگویند که تاریخ قضاوت میکند خواستم بگویم بشما چه بگویم و بچه قسمت‌ها بدهم و چه جور دعوت بکنم که آن دعوت را قبول بکنید . پس این لایحه مالیات بر درآمد را اگر بنده مخالف با آن بودم در تمام جلسات حاضر نمیشدم در صورتیکه يك دقیقه بنده غیبت نکردم و تمامش را حاضر بودم . اصل موضوع این است که من بطور اجمال عرض میکنم مادر موضوع کشاورزی نظر داشتیم و وقتی که داخل بحث در مواد شدیم باز هم در قسمت مالیات کشاورزی مخالفت خواهیم کرد و الامالیات برای تجاری که این جور خون مردم را مکیده‌اند خدا شاهد است که من از خدا میخواهم که بهر وسیله ای شده این پولها را از جیب آنها دریناوردند مسئله مسئله کشاورزی بود و مسئله مسئله آبادی املاک بود که بنده میخواهم عرض بکنم چنانچه آقایانی که در مجلس بودند میدانند که آن قانونی که برای مالیات آوردند در دوره ۴ و ۵ روی آن صحبت شد و در آخر دوره ۵ تمام شد مالیات بر درآمد يك مالیات بی اهمیتی نیست و البته اگر با مطالعه و با اصلاحات لازمه نوشته شود و اگر جریان طبیعی خودش را پیدا کند هم برای مردم بیشتر موفقیت دارد و هم کارکنان آن بهتر آن را اجرا میکنند ولی اگر دولت بیاید با دوفوریت وارد شود چون دو فوریت دیگر شور اول و شور دوم ندارد

خوب بطور مطالعه نمیشود از طرف دیگر این يك قانونی است که تماس دارد با تمام ایالات و ولایات ما اگر يك قدری با تأنی بگذرانیم بهتر است و مخصوصاً آقای رئیس کل دارائی مطمئن باشند که این قانون در این دوره میگذرد آنقدر شتاب و عجله نکنند بگذارند با تأنی بگذرد این قانون میگذرد و این مالیات داده میشود ولی بگذارید که این قانون درست بگذرد بنده این را از نظر حفظ احترام مجلس عرض میکنم من با يك قانون کمرشکنی که بطور فوق العاده بقید فوریت داده میشود مخالفت خودم را اظهار کردم .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - این لایحه مالیات بر درآمد تقریباً چهار ماه و شاید يك قدری هم بیشتر باشد که در کمیسیون مختلط دارائی و بودجه که تقریباً يك نلک مجلس است مورد بحث بوده است و تمام مذاکراتی که برای اصلاح این لایحه لازم بود در کمیسیون مورد شور و وقت واقع شد و اگر تأخیری هم شد که به مجلس داده بشود برای این بود که تمام اصلاحاتی که لازم است در کمیسیون بعمل بیاید که در مجلس زیاد مورد بحث واقع نشود . حالاً خوشبختانه آن لایحه تصویب شد در کمیسیون و بعداً تقاضای فوریت شده است و در واقع این خبر کمیسیون مختلط دارائی و بودجه است برای اینکه مادر آخر دوره هستیم و بیست و روز بیشتر وقت نداریم و اگر ما بخواهیم تشریفاتی که برای يك لایحه دو شوری لازم است مراعات کنیم تا آخر دوره هم این لایحه از تصویب مجلس نخواهد گذشت این لایحه طوری است که بواسطه اینکه در مطبوعات و جراید مقالاتی منتشر شده است ذهن عامه و افکار عمومی متوجه آن است . مجلس شورای ملی هم بنظر بنده اکثریت قریب با اتفاق شد که این لایحه از مجلس بگذرد برای اینکه چرخهای اقتصادی مملکت بکار بیفتد بنده میخواهم این نکته را هم این جا عرض کنم که هر طبقه ای حتی آن طبقه متمول و متمکن هم امروز احساس کرده است که این مالیات بر درآمد امروز لازم است و با کمال میل و اشتیاق آنها حاضر به پرداخت مالیات هستند برای اینکه منافعی برده‌اند

و هیچ تاجری نیست که در پرداخت این مالیات استنکاف داشته باشد بنابراین آقایان موافقت بکنند که به فوریتش رأی بدهیم و زودتر از تصویب مجلس بگذرد و همانطور که عرض کردم مذاکراتی که لازم بوده است در مدت این ۴ ماه شده است و نقیصه لایحه که دولت تقدیم کرده است کاملاً مرتفع شده است بنابراین برای اینکه وقت مجلس زیاد گرفته نشود بنده پیش از این عرض نمیکنم .

رئیس - موافقین با فوریت اول این لایحه بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . موافقین با فوریت دوم لایحه بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده اول قرائت میشود :

ماده اول - هر نوع شرکت و بنگاه و مؤسسه که به منظور انتفاع تشکیل شده و یا میشود و هر شخصی اعم از این که مقیم ایران یا خارجه باشد از درآمدهای سالیانه تحصیل شده خود در ایران و نسبت با نهائی که مقیم ایران میباشد از درآمدهای حاصله در ایران و همچنین از درآمدهای که از منابع خارجی بایران میآورند جز در موارد زیر باید مالیات مقرر را بپردازند .

بهبهانی - شور در کلیات است .

رئیس - آقایان فرمائید مائیان ،

فرمانفرمائیان - بنده عرضی را که میخواستم بسمع آقایان محترم برسانم مخصوصاً بدولت و آقای وزیر دارائی ناگزیرم اظهار کنم و تذکر بدهم ، بنده خودم در این قانون شرکت داشتم و همانطور که آقای ملک مدنی فرمودند مدت ۴ یا ۵ ماه است که جلسات مرتبی تشکیل میشد و چون خود بنده هم عضو کمیسیون مختلط بودم شرکت میکردم و رأی هم دادم و موافق بودم و عقیده داشتم از نقطه نظر فداکاری بایستی واقعاً امروز يك تحمیلی به بنده و جامعه بشود و از نقطه نظر اوضاع فوق العاده ای که در پیش داریم يك نتیجه ای گرفته بشود از آن نقطه نظر بنده موافق بودم اما از نقطه نظر این که این مالیات يك مالیات خیلی سنگینی است این را نباید بحث کرد زیرا خود آقایان هم میدانند

و کاملاً موافق هستند که اینطور است . ولی نکته ای که خواستم بعرض آقایان برسانم این است که در کمیسیون که آقای وزیر دارائی و مستشاران خارجی بودند بما اظهار میکردند و ارقامی را بما ارائه میدادند که در خارجه باین میزان مالیات گرفته می شود ما هم تصدیق میکنیم و معتقد هستیم و البته صحیح است . ولی چیزی که امروز محتاج است که گفته شود این است که در خارجه اگر مالیات سنگینی را از مردم بگیرند دیگر بعنوان مختلفه چیزی از جیب مردم بیرون نمیآورند . البته خود آقایان چه در اینجا و چه در ولایات مشاهده کرده‌اند و بنده میتوانم ارقام صحیح برای این موضوع ذکر کنم که ما چیزی را که از ملت میگیریم آن چیزی نیست که قانون گذار مالیات وضع میکند . فرض بفرمائید که صدی هشتاد باید مالیات بدهیم حالاً برای اینکه صدی هشتاد را دولت بگیرد يك صدی هشتاد دیگر هم علاوه بر آن از کیسه مردم در میآید ، این يك اصل مسلمی است و اگر اینجا آقای وزیر دارائی هم تصدیق نکنند ولو تکذیب هم بکنند این يك اصل روشن و واضیحی است که يك فرد هم ممکن نیست که این را نداند و گرفتار نباشد . پس خوبست که آقای وزیر دارائی شما هر طوری که میخواهید این مالیات را وصول کنید ولی ادارات شما و مأمورین شما در گوشه و کنافی که در این مملکت مطالبه مالیات میکنند سعی بکنند که چیز دیگری از مردم نگیرند . بنده بواسطه مشاهداتی که کرده‌ام عقیده پیدا کردم که اصول صحیحی که ۷۰ سال ۸۰ سال پیش در ایران معمولی بوده است خیلی خوب بوده است و آن اصل مقاطعة است . اصلاً شما مقاطعة بدهید بفلان مأمور که میزود آنجا فلان قدر بگیرد . شما مطابق قانون (۸۰٪) صدی هشتاد از ما مالیات وصول میکنید ولی باید طوری باشد که در واقع يك ملتی را مضمحلش نکرد ، تصور نکنید که با این وضع ممکن است يك چیزی بماند برای اینکه در قسمت کشاورزی فرض بفرمائید رئیس کل دارائی هم با ما مساعدت کرد و در کمیسیون هم با ایشان فهمانده شد که آقا

اوضاع کشاورزی اینجا غیر از اوضاع کشاورزی آمریکا یا سایر نقاط است ایشان هم انصافاً موافقت کردند که صدی پنجاه از عایدات را گفتند که زمین بماند و به ۵۰٪ بقیه مالیات تعلق بگیرد ولی با وجود این در عمل صدی صد خواهند گرفت. اگر اصلاحات اساسی در سر تاسر مملکت نشود بکلی وضعیت کشاورزی بد میشود و از بین میرود و این تمهیدی که میخبراهند بگیرند به بینید چه اقتضای در این مملکت پیش آمده است. تعهد عبارت از آن نیست که فقط یک گندمی را از بنده بگیرند آقا تعهد عبارت از این است که علاوه بر این که گندم را میخوانند هزار چیز دیگر هم میخوانند. شما باید آن منضمات را از بین ببرید و الا وصول این مالیات از مردم تأثیری ندارد بدلیل این که هر کسی امروز برای خودش د که ای باز کرده است و به عنوان مختلفه عایدی برای خودش دارد. شما یک فکری بکنید که این قانون را درست اجرا کنید در این صورت بمردم تحمیلی نیست و مطمئن باشید که با کمال افتخار هم میدهند برای این که می دانند اوضاع فوق العاده است. ولی آن منضمات زیادی را از بین بردارید تا مردم بتوانند ادامه بدهند بکار خودشان با آبادی و عمران بپردازند و کسب خودشان را ادامه بدهند اساس کار این است و چون البته در هیچ جای قانون ذکر نشده است بآن بیشتر توجه بفرمائید

مخبر (آقای معذل) - بنده البته توجه دارید که بعنوان مخبر کمیسیون جواب عرض میکنم اینجا بایستی توجه کرد باینکه ما اصولاً قائل شدیم باینکه این طرز مالیات راعوض کنیم و این اصل را قبول بکنیم. این همان نکته ای است که خود آقای فرمانفرمائیان تصدیق فرمودند و چون عضو کمیسیون بودند در آنجا هم این اصل کلی مورد تصدیقشان واقع شده است منتهی همانطور که فرمودند در جزئیات و فروع آن کار دارند. بنا بر این در اینجا جا دارد بعقیده بنده که عرض کنم آقایانی که باصل کلی این امر موافقت دارند در کلیات نظرشان را بفرمایند ولی اگر در موارد خاصی بحث دارند و مورد آن هر ماده ای هست نظریات خودشان

و بموجب یک دفاتری که در وزارت مالیه و نزد دولت بود و در واقع همانطور که فرمودند حالت مقاطعه راداشت و معلوم بود که این ده در سال چقدر میپردازد و اخیراً هم که این مالیات بهم خورد مالیات صدی سه از اجناسی که وارد شهرها میشود گرفته میشود. این قانون مالیاتی که الان وضع شده بنظر بنده نه برای مؤدی مالیات و نه برای دولت آزمایشی حاصل شده که بشود در نظرافش مذاکره کرد. شاید این را که بموقع اجرا گذاشتند خوب نبود و مثل قانون صدی سه که الان آورده اند نسخ میکنند شاید تا شش ماه دیگر یکسال دیگر دولت بیداید و بگوید که آقا این قانون را ما خواستیم اجرا کنیم خوب در نیامد آنرا نسخ کنید و یک قانون دیگری جایش بگذاریم. از طرف دیگر اعتراض هائی که در این باب شد مورد تصدیق و قبول خودتان واقع شده زیرا همانطور که خودتان هم فرمودید صدی پنجاه بعنوان عمران و آبادی کسر شده است در واقع بکشاورزان همراهی شده است پس بنا بر این اصل کلی را که موجب شده است که مجلس شورای ملی توجه باین قانون پیدا کرده و دولت هم بقصد دو فوریت این قانون را آورده و میخواند بگذارند بایستی مورد توجه قرار بدهیم و آن این است که در اینموقع سختی که برای ما پیش آمده است ما باید یک فداکاری بکنیم در گذراندن این قانون. و تصویب این قانون یک امر عادی نیست برای آقایان چه آنها ای که مؤدی مالیاتی هستند و چه برای آقایانی که این قانون را تصویب میکنند بایستی همه آقایان متوجه باشند که ما با یک فداکاری بایستی این کار را انجام دهیم در راه مصالح مملکت و مصالح کشور. ولی باید این ماده ۲۲ این قانون را آقایان مورد توجه و دقت قرار بدهند و آن اینست که مینویسد: همینقدر که مشکلات جنگ رفع شد و وضعیت عادی شد فوراً تجدید نظر در این قانون خواهد شد. پس ما باید از خدا بخواهیم که این بیچارگی زودتر مرتفع بشود که ما هم درسایه صالح و سلامت بتوانیم این بارهائی را که بدوش خودمان میگذاریم زودتر بزمن بگذاریم و الا اگر ما بخواهیم وضعیت مواقع

غیر عادی را با وضعیت عادی بگذاریم این محال است. ما باید توجه باین نکته داشته باشیم که از امسال تا آخر این قضیه ما بایستی یک کاری کنیم که اوضاع غیر عادی را بتوانیم بگذاریم.

رئیس - همانطور که آقای مخبر فرمودند بهتر این است که در مواد هر مطلبی هست گفته شود اگر تصویب بفرمایند رأی گرفته شود بوزر در شور مواد (صحیح است). رأی گرفته میشود بوزر در شور مواد موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول:

ماده اول - هر نوع شرکت و بنگاه و مؤسسه که بمنظور انتفاع تشکیل شده و یا میشود و هر شخصی اعم از اینکه مقیم ایران یا خارجه باشد از درآمدهای سالانه تحصیل شده خود در ایران و نسبت بآنها ای که مقیم ایران میباشد از درآمدهای حاصله در ایران و همچنین از درآمدهائی که از منابع خارجی بایران میآوردند جز در موارد زیر باید مالیات مقرر را بپردازند.

رئیس - آقای دکتر ملکزاده.

دکتر ملکزاده - بنده موافقم پس از یک مخالف که صحبت میکنند بنده عرض میکنم.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده هم موافقم پس از یک مخالف عرض میکنم.

رئیس - آقای تهرانچی

تهرانچی - بنده در ماده اول چون میشود در کلیات صحبت کرد اجازه خواستم تا عرایضی که داشتم عرض کنم. البته خوب است آقای وزیر دارائی و آقای مخبر کمیسیون توضیحاتی بفرمایند برای اینکه ما هم بدانیم و مردم و جامعه هم بدانند که چه مخارج زیادی در موقع جنگ برای ما پیش آمد کرده است که محتاج باین مالیات شده ایم. حقیقتاً لازم است که توضیح داده شود زیرا اگر قیمتها گران شده باشد وصول مالیاتها هم روی آن قیمتها بالا رفته است (بعضی از نمایندگان - بلند تر بفرمائید) عرض کردم که

اگر مخارج عادی و اداری ما زیاد شده است وصول مالیات‌ها هم البته بهمان تناسب زیاد شده است آن مالیات‌ها روی عواید اشخاص بود و حالا هم باید همانطور باشد این را باید توضیح بفرمایند که ذهن عامه روشن بشود در این قسمت که مخارج اضافی بواسطه حالت فوق‌العاده و جنگ بوده است که ما محتاج شدیم يك مالیات اضافه بگیریم. این را اگر مردم هم بدانند بهتر است ولی قسمت دیگری را که خواستم عرض کنم این است که راجع به این لایحه که صحبت میشد اینطور پیش بینی میشد چون بنده در هیچ‌کدام از جلسات کمیسیون‌ها حاضر نبودم عضو کمیسیون هم نبودم ولی آنچه را که بنده شنیدم در خارج این بود که صحبت در این بوده است که بواسطه مداخلی که از اوضاع جنگ برای بعضی‌ها پیش آمده است و منافعی برده‌اند از آنها باید يك مالیات‌هایی گرفت این را البته من موافقم ولی میخواستم به بینم در این لایحه این موضوع تأمین شده است (بنظر بنده تأمین نشده است) که يك عوایدی که بعضی مؤسسات و بعضی دیگر بواسطه پیش آمد جنگ برده‌اند یا از غیر احتکار یا از غیر احتکار اینها بیشتر مربوط به سالهای ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ بوده است در صورتیکه این قانون مالیات بر درآمد ۱۳۲۳ اجرا خواهد شد یعنی در آمد ۱۳۲۲ را مأخذ قرار میدهند آنوقت شامل آن منافع و استفاده‌های بزرگی که در سال ۱۳۲۱ بوده است نمیشود و حال آنکه توجه عامه و آقایان و کلا و خود دولت بر این بود و همینطور مستشاران در نظر داشتند که از اشخاصی که يك استفاده‌های فوق‌العاده‌ای از پیش آمد جنگ برده‌اند البته از منافع خودشان باید يك كمك مؤثری هم به هزینه دولت و مملکت باید بکنند ولی بنده در اینجا این نظر را ندیدم تأمین شده باشد حالا اگر در ماده از این قانون هست توضیح فرمایند. این يك نظر بنده بود و يك نظر دیگر همان موضوعی است که همه در نظر دارند که نسبت به کشاورزی که در درجه اول اهمیت است باید رعایت زیادی بشود بالاخره این مملکت مملکت فلاحی است و باید فلاح و پیشرفت فلاح کاملاً مراعات بشود چون این يك حرقه خوبی است و مردم باید نسبت

کند و نظر مجلس شورای ملی را بآن جلب کنیم این است که باید در این مملکت سعی کنند زندگی طبقه سوم یعنی طبقه کشاورزان و کارگران را بهبودی بخشید و با اصطلاح سطح زندگی‌شان (که به غلط هزینه زندگی را سطح زندگی می‌گویند) از حیث فرهنگ و از حیث صحتی و حدود دیگر بالاتر برود و بهتر بشود و امیدی بآئینه این مملکت نمیشود داشت مگر این که این مطلب کاملاً مورد توجه واقع شود برای این که یکی از قضایای اساسی و مهم اجتماعی است این است چرا؟ چون باید تصدیق کرد که تا امروز کاملاً سنگینی مالیات بر دوش این طبقه بوده است (صحیح است) و فلسفه و علت اینکه سنگینی مالیات بر دوش این طبقه بوده است این است که چون مالیات غیر مستقیم سهلتر و آسانتر وصول میشود در این مملکت معتقد شده بودند به مالیات غیر مستقیم و در نتیجه مالیات غیر مستقیم بنده و يك نفر ملیونر و يك نفر فعله که روزی پنجهزار اجرت میگردد يك سیگار که میخواهیم بکشیم اگر من ده‌شاهی مالیات میدهم آن عمده هم همان ده‌شاهی را مالیات میدهد و اصل وضع مالیات غیر مستقیم در این مملکت طبقه زحمت کش و فلاح را از بین برده است و حالا وضع لایحه مالیات بر درآمد تا اندازه تعدیل میکند این فشار را و فشار و بدبختی را تا حدی از دوش آن طبقه میکاهد و بر دوش يك طبقه که شاید استطاعتشان بیشتر است و با اصطلاح هر که بامش بیش برفش بیشتر یا بعکس يك اشخاصی که بیشتر از این مملکت متمتع میشوند می‌گذارد و آنها باید خرج این مملکت را بیشتر بپردازند پس از این جهات بعقیده بنده این يك لایحه خوبی است و کاملاً هم مورد بحث و مطالعه واقع شده است و حالا هم که با دو فوریت مطرح شده است البته هر چه زود تر میگردد و خرج مملکت بکار می‌افتد و حالا هم دیگر از مدت این مجلس وقت زیادی باقی نمانده و يك اوایح مفید دیگر هم هست که باید باقی وقت مجلس صرف تصویب آن لوایح بشود که این مجلس بتواند يك یادگار خوبی از خودش باقی

بگذارد در گذراندن این لوایح و بنده بسهم خودم موافقم و چون کاملاً در این لایحه مطالعه شده است مسلم میدانم که این لایحه همانطور که تنظیم شده است میگردد.

رئیس - آقای انوار. در ماده اول هم میشود در کلیات صحبت کرد و بنده در کلیات اجازه خواستم و مذاکرات را رأی اکثریت کافی دانست. يك موضوعی را آقای مخبر فرمودند که موقع فوق‌العاده است من نفهمیدم موقع فوق‌العاده چه چیز است جز گرسنگی؟ موقع فوق‌العاده برای ما شده است که قند را دولت تمام میکند يك من يك تومان چهل تومان میفرود شد قماش را دولت تمام میکند ذرعی سه قران میفرود شد پنج تومان از تو تون این جور مالیات میگردد از گندم مالیات میگردد تازه دولت این جور مالیات میگردد آنوقت باز می‌گویند موقع فوق‌العاده است. در کمیسیون بودجه سؤال شده از آقای وزیر دارائی و از آقای دکتر میلسپو که این مخارج اقتصادی و انحصارات کجا رفته است جواب میدهند ما حسابش را نمیتوانیم برسیم ملاحظه بفرمائید يك مالیه که شصت کرور بودجه اش است نمیتواند حسابش را برسد و آقای نراقی متهورانه این جا می‌گویند که کمیسیون بودجه چرا نفهمیده و توانسته است این حساب را رسیدگی کند و خیلی تعجب است از ایشان که خیلی با نزاکت صحبت کردند و هیچ توجه نکردند که رفقای ایشان چه زحمانی در کمیسیون بودجه کشیده اند شما میخواستی يك روز بروی در کمیسیون بودجه و به بینید این اعضاء کمیسیون چه میکنند از این وزارت مالیه و از وزیر مالیه میخواستی این چیزها را سؤال کنید تا معلوم شود چطور شده است آنوقت اعتراض نکنید که کمیسیون بودجه چه کار عجیبی کرده است ای دادبیداد يك عده که خودشان را مسلح کرده اند این جور برای کار کردن در عوض قدر دانی از آنها اینطور بایستی بفرمائید دو روز نامه هامینویسید کمیسیون بودجه که مطابق نظامنامه درش باز است بیائید به بینید اعضاء کمیسیون چه میکنند يك چیزی را که میخواهیم توضیحانی بدهند یا يك

باین عمل و این حرفه تشویق بشوند برای اینکه اینکار قوه تولید و ثروت مملکت را زیاد میکنند و در این لایحه کاملاً بایستی يك ارفاق‌های زیاد و يك تشویقاتی نسبت باین عمل بشود و قائل شوند که این حرفه از سایر حرف برای مملکت مفیدتر است و بایستی در مالیات بر درآمد آنها را تشویق کنند و آن اشخاصی که از يك شغل‌های بدی مثل سفته بازی و غیره استفاده‌هایی کرده‌اند باید از آنها مالیات زیادتری گرفته شود که باینوسیله از اینکار جلو گیری بشود بنده این نظر را هم در این لایحه ندیدم البته با توضیحاتی که خواهند داد ممکن است قضیه روشن تر بشود.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - عرض کنم اگر چه از وقتی که این قانون بمجلس آمده است باندازه ایی قانون مورد توجه و تنقید و تمجید کلیه مجالس و محافل ملی واقع شده است چون قریب پنج شش ماه است که نه فقط این قانون در مجلس شورای ملی مطرح است و در يك کمیسیون مختلطی که از بهترین نمایندگان تشکیل شده است مورد مطالعه واقع است بلکه در خارج هم در جلسات زیادی که بین تجار و کشاورزان و ملاکین و سایرین تشکیل شده است (که شاید بیست جلسه خود بنده بوده‌ام) این قانون کاملاً مورد مطالعه واقع شده اساساً بنده خواستم این را عرض کنم که يك قانونی که از مجلس میگردد چه در ایران و چه در خارج بهترین مظهر رشد ملی است و بهترین مظهر رشد يك ملتی قوانینی است که در مجالس و پارلمان‌های آن ملت وضع میکنند و آن نمونه اساسی رشد یا انحطاط يك ملت است و بعقیده شخصی بنده این قانون مالیات بر درآمد یکی از عوامل رشد ملی ایران است زیرا این قانون مالیات بر درآمد را همه تصدیق دارند که عادلانه ترین قانونی که برای مردم وضع شده است و کاملاً روی عدالت و حق است و ما انتظار داریم حالا که این قانون وضع میشود از طرف دولت بعضی قوانین مالیاتی که بر طبق عدالت و حق نبوده است ملغی شود.

نکته دومی که واقعا میخواستم مجلس شورای ملی باین توجه

صورتی را که میخواهیم آقای وزیر دارائی میگویند هفته دیگر ولی هفته دیگر هم نمی آورند هر چه میگوئیم آقای دکتر میلسپواین مخارجی که اعتبار آن داده شده است کجا رفته است حساب نمیتوانند بدهند چرا؟ برای خاطر این که یکی قماش را برده است صرف انتخابات رشت میکند یکی برده است میخواهد انتخابات کاشان را درست کند (کاشان را مثلاً گفتی صرف انتخابات کند آنوقت آقای معدل میفرمایند موقع فوق العاده است آقا کدام اردو رفته است سر حد مشغول جنگ شده است؟ کدام راه آهن را ما ایجاد کرده ایم؟ کدام سد را ما بسته ایم؟ آقا کجا هستید؟ آقایان وزراء در این مدت کجا را درست کرده اید که میخواهید این مالیات را چندین برابر بگیرد؟! کدام یک و جب راه را درست کرده اید؟ آنوقت در روز نامه ها مینویسید این شیرازی انوار مخالفت کرد با قانون مالیات بر در آمد. آقایان من میگویم این حوض خراب را اگر آب تمام دریا ها را هم توی این حوض خراب بریزند فایده ندارد این حوض خراب این ادارات شما است این مالیه ایست که شصت کرور بودجه دارد ولی حساب اقتصادی را نمیتواند بدهد امروز کجا هستی آقای مخبر کمیسیون بودجه که پریروز نتوانستی جواب بدهی؟ (خنده نمایندگان) آنوقت این مالیات بر در آمد را بدهیم بعد سؤال میکنیم این عوائد صرفی چه شده است میگویند نمیتوانیم حساب بدهیم. در بودجه مینویسند برای بهره برداری آقا کدام بهره برداری؟ بهره برداری که مخارجش چهار کرور است دخلش چقدر؟ يك کرور اینکه بهره برداری نشد این چپاولچی است؟ دکتر میلسپو اول باید بیاید صندوق مالیه را محکم بکند و جای مالیه را محکم بکند و يك صندوق محکمی درست بکنید که دیگر سوراخی نداشته باشد آنوقت بیایید بگوئید که این صندوق مالیه شما است و من درست کرده ام مطمئن باشید صندوق معتبری است آنوقت مالیات بدهید ما هم میگوئیم چشم مالیات میدهیم التماس هم میکنیم پایش را هم میبوسیم ولی خوب بود يك روز در کمیسیون میآمدند

بودجه را میدیدید اگر آقای نراقی میآمد وضع بودجه را میدید آنوقت دیگر نمیگفتند چرا ما دیر کردیم يك مخارج اقتصادی را ما خواستیم بفهمیم گفتیم دخل آن کجا است فوراً قهر است و تغییر است و دلنگی و بی مروتی و این جور چیزها است که ما مبتلا شده ایم (کجا دادند حال ما سبکباران (ساحلها) آقا قلم قلم در آمد را ما تحت نظر گرفتیم بشما میگویم املاک و اگذاری شاه را با آن مناقع بزرگ سه میلیون عایداتش را نوشته اند چرا این جور است؟ چرا این جور مال مملکت را تاراج میکنند؟ و این جور ترکتازی واقع شده است؟ این املاک سالی سی چهار میلیون عایدی داشت آقایان اول بیایند صندوق مالیه را درست کنید آنوقت وضع مالیات بکنید. در بعضی جاها خیلی حرفها زدند که ما موافق نیستیم در صورتیکه میخواهند قدم بردارند بوجه نفع طبقه دوم و سوم مالیات بر در آمد وضع کنند آقا شما با وضع این مالیات کدام مالیات غیر مستقیم را کم کردید؟ کدام مالیات قماش را کم کردید این مالیاتهای است که از طبقه سوم گرفته میشود تمام آن مالیاتها بجای خودش باقی است این مالیات هست آن مالیاتها هم هست و يك بد بختی هم بر بدبختیهای دیگر اضافه میشود و آن تاجر بی پیر این مالیات را هم میکشد روی جنس خودش و اضافه قیمت آن را از طبقه سوم میگیرد آن کسیکه از چای سی هزار تومان دخل نموده است آنوقت آن دخل را برای انتخابات ورامین برده است باز هم میگوید اشکالی ندارد چهار تا صندوق دیگر میآورم و دخل خودم را میبرم پس بدانید برای طبقه دوم و سوم فایده ندارد و قلمها بی انصافی میکنند در باره ما تجاوز میکنند و غیر واقع مینویسند ولی ما باید فریاد بزنیم که با این مالیاتی که شما درست کردید کجا باری را از دوش فقرا برداشتید؟ کجا نان فقرا را درست کردید؟ کجا زندگی فقرا را ارزان کردید؟ آن مالیاتهای غیر مستقیم سر جای خودش هست این مالیات مستقیم هم اضافه میشود آن صندوق مالیه را هم عرض کردم که دارای سوراخهای عمیق مثل چاه است که هر چه در آن بریزد بر نمیخورد حالا اشکالی ندارد باین قانون هم رأی بدهید و بخیال خودتان هم خیلی مصاب هستید و آقای ملک هم گفت که من رأی میدهم و

خیلی هم خوب است. اگر راست می گوئید گندم را درست کنید.

وزیر دارائی - گویا آقای انوار در ضمن مذاکرانی که فرمودند موقع بدست آوردند که چون بودجه هم مطرح است يك مذاکرانی در بودجه بفرمایند و فرمایشات ایشان نااندازه مربوط باین قانون نبود ولی چون مذاکرانی فرمودند بنده هم مجبورم يك جوابهایی بدهم. يك قسمت از مذاکرانی که اینجا آقای فرمانفرمائیان و آقای تهرانچی و همچنین آقای انوار فرمودند را جمع بسوء تشکیلات بود. این موضوع را گمان نمیکنم کسی انکار داشته باشد و دوات هم البته این نظر را داشته است و در فکر اصلاح است و شاید یکی از دلایلی که ما مستشارهای خارجی را آوردیم برای همان وضعیت تشکیلات ما است که يك ترتیباتی بدهند که این نواقصی که آقای انوار اظهار فرمودند مرتفع شود ما هم انکار نداریم که این حسابها یکی که در این چند سال اخیر باید مرتب نگاهداری شود مرتب نبوده در کمیسیون عرض کردم در اینجا هم عرض میکنم که يك ترتیب صحیحی در محاسبات این چند ساله نبوده است ولی البته هم بطوریکه در کمیسیون عرض کردم گناه قبلی را شما نمیتوانید از ما مؤاخذه کنید در کمیسیون عرض کردم که ما عجالتاً اداره حسابداری را تا يك اندازه مرتب کرده ایم و مشغول هم هستیم که حسابهای گذشته را سر و صورتی بدهند و البته این هم يك چیزی نیست که به ده روز و بیست روز انجام شود البته اگر یک قدری تأمل بفرمائید و کارها بجزریان بیفتند تا آخر سال انشاء الله آن صورتهائی که از بابت گذشته و از بابت عملیات جاری است مرتب خواهد شد و تمام را تقدیم میکنیم که وضعیت محاسبات با يك ترتیب و جریان صحیح اجرا شود و تشکیلات و جریان امور هم آنطور که مقصود و منظور آقایان است عملی شود. در این قسمت همانطور که در کمیسیون عرض کردم این جا هم عرض میکنم و امیدوارم این نواقص رفع شود. در خصوص رسیدگی به حسابهای اقتصادی همین موضوعی است که عرض کردم در این دو سه سال اخیر این حساب اقتصادی تغییر و تبدیلهائی پیدا کرده است اول شرکت بوده است و بعداً يك

اداره اقتصادی جانشین آن شد و بعد اداره خواربار شد و بعد وزارت خواربار این تغییرات بعمل آمده و هر کدام آنها در زمان عمل خودشان يك صورتهائی داده اند که باید رسیدگی شود و چون صورتهای سابق مرتب نبوده است ما نمیتوانستیم آنطور که مقتضی است در ضمن بودجه امسال صورت صحیحی از قسمتهای اقتصادی بدهیم البته در ضمن این رسیدگیها مرتب میشود و امیدوارم در ضمن بودجه سال آتی که داده میشود آنطور که نظر دارید صورتهای قسمتهای اقتصادی هم از حیث در آمد و مخارج مرتب و روشن نوشته شود. موضوع دیگر اینکه فرمودند که از طرف کمیسیون توضیحاتی خواسته شد و در کمیسیون بودجه هم کسی نیامد هیچوقت گمان نمیکنم که آن توضیحاتی خواسته باشند داده نشده باشد و همیشه بنده در کمیسیون حاضر میشدم و هر چه در کمیسیون توضیح خواسته میشد یا صورتی خواسته میشد آنچه که در دسترس بود داده میشد و یا قسمت هائیکه لازم بود بعد تهیه شود تهیه میشد و بعرض میرسید. قسمت دیگر که آقای طهرانچی فرمودند که چه مخارجی ایجاد میکنند که این مالیات وضع شود چنانچه میدانید اصل بودجه مملکتی تقریباً صد و چهل میلیون تومان کسر دارد و پنجاه میلیون تومان بابت کمک به مستخدمین تصویب شد این میشود صد و نود میلیون يك مبلغی هم البته برای قسمت خواربار تخصیص داده شده که باید تأمین شود و باید تقریباً در حدود دو بیست و کسری میلیون تومان که بودجه مملکتی ما کسر دارد تأمین شود و البته از قسمتهای اقتصادی يك عوائدی خواهیم داشت و يك مقداری هم جنس موجود داریم ولی البته آن يك چیزی نیست که ببرد بودجه مملکت و پرداخت مخارج بخورد و يك نکته دیگر هم هست که فعلاً ما نمیتوانیم تا آن جریانی را که میخواهیم برقرار نکرده ایم يك مالیاتهای را که غیر عادلانه است برداریم باید اول بودجه مان را بوسیله وضع يك مالیاتهای که عادلانه است تعدیل کنیم و بعد يك مالیاتهاییکه بنظر غیر عادلانه میرسد و برای طبقه سوم زحمت و تحمیل زیاد دارد آنها را لغو کنیم و اصلاح کنیم البته قبل از گذشتن این قانون نمیتوانیم از هیچ کدام از عوائدی که داشتیم صرف نظر کنیم برای اینکه با این کسر بودجه فعلاً نمیتوانیم اینکار را بکنیم و اگر

بخواهیم يك مقدارى را هم صرف نظر بکنیم دستگاہ ما به کلی مختل میشود و ما مجبور بودیم که این مالیات را اول وضع کنیم البته با تریبی که در این قانون مالیات در نظر گرفته شده است يك تخفیفاتی برای طبقه سوم در نظر گرفته شده و اینجا آقای انوار میفرمودند چه کردید اگر کاملاً دقت بشود کاملاً در این لایحه رعایت حال طبقه سوم شده است و ما مقصودمان کاملاً این بوده است که از حیث پرداخت مالیات آن طبقه که منافع بزرگ میبرد البته مالیات زیاد بدهند و برای طبقاتی که عوائد کم دارند علاوه بر اینکه در میزان پرداخت مالیات رعایت هائی از آنها شده است يك تخفیفاتی هم از آنها شده است و خود آقا هم تشریف داشتند و ملاحظه فرمودند که تاچه اندازه این نظر رعایت شد که مثلاً تا هزارو دو بیست تومان یکجا تخفیف داده شده و برای اولاد چطور و همینطور تخفیفاتی دیگری که قائل شده ایم و وقتی در مواد مخصوصه آن صحبت میشود آقایان ملاحظه خواهند فرمود که نسبت به طبقاتی که عوائدشان کم است یا هیچ مالیات نمی دهند یا اگر مالیات بدهند باز به نسبت عوائدشان خیلی کمتر است و نسبت به طبقاتی که عوائدشان زیاد تر است البته میزان مالیاتشان خیلی بیشتر است و آن نظر تعدیل مالیاتی که از هر کسی که عوائدش بیشتر است مالیات زیادتری گرفته شود در این قانون کاملاً در نظر گرفته شده است و برای اصلاح قوانین مالیاتی دیگر البته وقتی که این قانون تصویب شود و این مالیات گرفته شود و تکافو کند مخارج را البته نسبت بآن مالیاتها و برای تعدیل آنها پیشنهاداتی به مجلس خواهیم کرد و هر قسمتی که مقتضی با وضعیت نباشد رفع خواهیم کرد. يك قسمت آقای تهرانی اظهار فرمودند راجع به منافع اشخاصی که در سال ۱۳۲۱ عوائدی داشته اند و در این قانون منظور نشده. عرض کنم که خاطرتان مستحضر است که ما در نظر داشتیم این مالیات را از سال ۱۳۲۲ برقرار و عملی کنیم پیشنهاد دولت هم اینطور بود که منافعی که اشخاص در سال ۱۳۲۱ برده اند از آن منافع به دولت هم برسد ولی بعد از مطالعه و مشورت اینطور

در نظر گرفته شد که ممکن است اشخاصی که منافعی در سال ۱۳۲۱ برده اند اگر بخواهیم مشمول قرار دهیم و اگر بخواهیم حالا مالیات را بگیریم یکنوع بی اعتدالی است شاید خرج کرده باشد و از بین رفته باشد این است که در کمیسیون توافق نظر حاصل شد که از سال ۱۳۲۳ منظور شود البته هر کس عایداتش بیشتر باشد بموجب این قانون باید مالیات زیادتری بدهد باین جهت تا زگی ندارد زیرا اگر بنده يك عایداتی را از يك راههائی در میآورم بهمان نسبت باید يك مالیاتهای بدهم بنابراین نسبت بهمان اشخاص (البته بهمان اندازه که انتفاع میبرند) در نظر گرفته شده است که مالیات بیشتری گرفته شود اما نسبت بکشاورزی در این قانون نسبت بزارعین و کشاورزان قرار شده است که بکلی از پرداخت مالیات معاف باشند هر قدر که عایدی داشته باشند از پرداخت مالیات معاف هستند بنابراین این يك قسمت اساسی است که در این قانون ملاحظه شده و بایستی هم طرف توجه باشد برای اینکه طبقه ای که در این کشور وجودشان مؤثر است طبقه رعایا و کشاورزان میباشند که در اینجا ما آنها را از پرداخت مالیات بکلی معاف کرده ایم و اما نسبت بطبقه دوم که مربوط به مالک است ۵۰٪ در نظر گرفته شده است و روی این تناسب است که مالیات میپردازند بنابراین هم نسبت بکشاورزی و هم نسبت بطبقه سوم و هم نسبت بمردم و برای همه در این قانون ملاحظاتی شده است و بطور عدالت منظور شده و برای هر کدام که باید يك تخفیفاتی داده شود قائل شده اند و برای هر کس که باید معاف بشود شده است آن قسمت هم که آقای انوار فرمودند که هر قدر هم جنس فروخته میشود اضافه اش گرفته میشود بعقیده بنده اینطور نیست بجهت اینکه يك اصول مهمی که این قانون دارد این است که جلو گیری میکند از اچحاف و زیاده روی (روحی) صحیح است) و این یکی از اصول مهمی است که ما در این قانون در نظر گرفته ایم و امیدواریم مفید واقع بشود در معاملات. اگر يك کسی تصور کنید يك جنسی را یکما نگاهدارد و سعی هم میکند که نگاهدارد اگر هر قدر هم

سعی کند که منافع او زیادتر باشد از آن طرف هم مالیات بیشتر باید بپردازد پس دیگر آن سعی و جدیت را نخواهد کرد برای اینکه وقتی که دید باید مالیات بیشتر بدهد سعی میکند که با قیمت عادلانه تری بفروشد زیرا بهمان نسبت که قیمت را بالا ببرد باید مالیات هم بیشتر بپردازد و يك تأثیر خوبی خواهد داشت و ما هم نباید نگرانی زیاد داشته باشیم و اینکه فرمودند سوء کارهای اداری همه اینها صحیح است ادارات ما از حیث تشکیلات از حیث ترتیب وصول از حیث وضعیت مالی البته همه باید قدم بقدم اصلاح شود و امیدواریم وقتی که این قانون بگذرد دست و پای دولت هم باز شود برای اینکه اول باید وضعیات زندگی مستخدم را درست کرد آنوقت ارزش درستی خواست و وقتی که ما وسائل زندگی آنها را درست کردیم امیدواریم که از مستخدمین خودمان بخواهیم که با کمال درستی و امانت و دلگرمی کار بکنند و این معایبی که ما داریم ممکن است رفع شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده موافقم (نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - موافقین با ماده اول این لایحه برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم:

ماده ۲ - اشخاص زیر از پرداخت مالیات موضوع این قانون بخشوده میباشند.

الف - سفرای کبار - وزرای مختار - نمایندگان فوق العاده و سایر نمایندگان سیاسی خارجی که دولت ایران سمت آنها برسمیت شناخته باشد.

ب - کنسولها و نمایندگان گیهای کنسولی و وابسته های بازرگانی و کارمندان سفارتخانه ها و کنسولگریهای خارجی نسبت بدرآمدی که از خارج از ایران بدست بیآورند مشروط بر اینکه دارای تابعیت دولتی که نماینده آن هستند بوده و دولت ایران آنها را باین سمت شناخته باشد بشرط اینکه دولتهای متبوعه آنان نیز همین معافیت را در مورد نمایندگان دولت ایران بنام معامله متقابل منظور دارند.

ج - کارمندان سفارتخانه ها و کنسولگریهای دولت شاهنشاهی ایران در خارجه مشروط بر اینکه دارای تابعیت دولت خارجی باشند که در آنجا انجام خدمت مینمایند.

د - کلیه کسانی که در آمد ناوبره سالیانه آنها از مرهای مختلف مجموعاً از دوازده هزار ریال تجاوز نکند.

ه - کلیه اشخاصی که از دولت ایران یا شهر دارها حقوق بگیر هستند فقط نسبت بآن قسمت در آمدی که از بابت حقوق و اجرت و فوق العاده از خزانه دولت یا صندوق شهری به آنها پرداخت میشود.

و - رعایای املاک اربابی و خالصجات.

رئیس - آقای بهبهانی.

بهبهانی - عرض کنم بنده يك عریضی داشتم در کلیات که نوبت به بنده نرسید و حالا میخواهم اینجا عرض کنم و آن این است که البته مملکت مخارجی دارد و يك مخارج فوق العاده ای دارد ولی وضع مالیات کلیه باید برای احتیاجات باشد یعنی يك بودجه ای پیش بینی بشود و يك مخارجی در نظر گرفته شود و عایدات را نسبت بآن بودجه ملاحظه کنند اگر کسری دارند یا ملاحظه بیشتری بخواهند بکنند روی آن قسمت مالیات وضع کنند ولی گمان میکنم در این جا این نظر گرفته نشده از قراریکه می شنوم از آقایانیکه در کمیسیون بودجه هستند که بودجه ما کسر ندارد. یا اینکه آنقدرها کسر ندارد در هر حال لایحه را که آوردند بمجلس آقایان هم موافقت میکنند در گذراندن این قانون حالا که باید این قانون بگذرد يك نظریاتی هست در مواد این قانون و آن این است که این مالیات که میخواهند بگیرند البته باید در موقع جنگ این قانون اجرا شود در غیر موقع جنگ بچه مناسبت باید اجراء شود این قسمت در قانون ملحوظ نشده است دیگر اینکه مالیات را باید از اشخاصی بگیرند که دارا باشند یعنی بیش از مخارجشان عایدی دارند البته نسبت بفقرا که مالیات نان گندم سهگاری چای قند و امثال ذلك باشد این بیچاره ها که باندازه خودشان دارند میدهند منتهای غیر مستقیم میدهند میخواهند بگیرند که مردمی که از موقع جنگ یا در موقع جنگ عوائدی زیاد برده اند باید

يك قسمت را بدولت بدهند تا دولت ذبحق باشد از آن منافع ولی
بالاخره از يك مردمیکه اعاشه آنها بقدر کافی نیست این را
نباید بگیرند يك بخشود گیهائی در اینجا ملاحظه شده که
بنظر بنده آن بخشود گیها در قسمت (د) است که میگوید
اشخاصیکه ماهی صد تومان دارند از این مالیات معاف هستند و
معلوم نیست این اشخاص باید چه جور باشند یکنفر آدمی
نمکن است صد یا صد و پنجاه تومان داشته باشد ولی عائله
داشته باشد و بخواهد آنها را نان بدهد این که نمیشود با
صد و پنجاه تومان دوست تومان تا ماهی چهار صد تومان هم
نمی تواند زندگانی خود را اداره کند پس این صد تومان خوب
است در صورتیکه یکنفر باشد و بنظر من باید این بخشود گی
نسبت با افراد عائله منظور شود نه یکنفر که صد تومان دارد بنظر بنده
این بخشود گی را باید یکنفری بسط داد و نسبت با فرادیکه
صاحب عائله هستند باید ملاحظه شود هر فرد از افراد عائله
را باید ملاحظه کنند ۲ نفر است ۲۰۰ تومان دارد باید
معاف شود ۵۰۰ نفر است ۵۰۰ تومان دارد باید معاف شود بنظر
من این يك مالیات زیادی است باید دولت تجدید نظر کند
در این موضوع برای اینکه اساس مالیات روی منافی است
که میبرند نه اینکه از آنچه حق از اوق است بگیرند بهمین
دلیل است که شما میآئید اجزاء ادارات را مستثنی میکنید
چرا اجزاء ادارات را مستثنی میکنید؟ برای اینکه عائله
دارند و بیشتر از صد تومان دارند و کفاف عائله نمیدهند و
باید همیشه همراهی بکنید چنانکه کرده اید و در چندین
جلسه قبل يك همراهی با مستخدمین دولت و مواجب بگیرها
کردند بنا بر این این امر يك فلسفه دارد و بی فلسفه نیست
که شما روی هم رفته هر که صد تومان بگیرد و اگر عائله
داشته باشد و یا نداشته باشد شما اینها را معاف میکنید این
خوب نیست اگر ۲۰۰ تومان داشته باشد ۱۰ نفر هم نان
خور آر باشد از او بگیرند و بگویند مالیات بده این مالیات
بهش تعلق نمیگیرد و امیدوارم که آقای مخبر کمیسیون و
آقای وزیر محترم دارائی باین پیشنهاد بنده دقت بفرمایند
و در این پیشنهاد اگر توضیحی دارند بفرمایند حاصل مطلب

این است که باید از اشخاصی بگیرند که زیاد تر از مؤنشان
دارند این يك مطلب و عرض دیگرم این است که البته
آقایان ملاحظه کرده اند همیشه در این مملکت و در همه جای
دنیا هم اینطور مرسوم بوده است در زمان پهلوی هم اگر
يك قانونی در باره يك کارهائی گذرانده شد از موقوفات
آستانه حضرت رضا سلام الله علیه از موقوفات حضرت
عبدالعظیم علیه السلام از موقوفات حضرت معصومه علیه السلام
از موقوفاتی که برای مصرف خیرات و مبرات است خلاصه
برای املاک موقوفه ملاحظه میشد بنده عقیده ام این است
که آنهائیکه عوایدی دارند اگر يك مقداری از اضافه
مخارجشان را صرف عامه کرده اند باید بخشود گی داشته باشند
زیرا صرف خیرات و مبرات است باید راه خیرات و مبرات
باز باشد شما تصدیق میکنید اگر در سال گذشته راه خیرات
و مبرات باز نبود مردم زیادی در این مملکت از گرسنگی
مرده بودند سال گذشته يك مؤسسات خیریه در این شهر و در
این کشور تأسیس شد که آن خیریه ها جلوی مردن مردم را
گرفت و نگذاشت مردم از گرسنگی بمیرند و علاوه باین
اشخاصی بودند که شخصاً مراقبت کردند و مساعدت کردند
بنا بر این عقیده ام این است که باید در این قانون قید شود
و گذشته از اینکه نباید مالیات گرفته شود باید تشویق هم
کرد و در این قانون قید شود که اگر کسی آمد از منافع
خودش تأسیس خیریه ای کرد يك مؤسسه عام المنفعه ای
درست کرد آن مؤسسه بخشود گی داشته باشد بنا بر این
پیشنهادیکه بامضاء جمعی از آقایان است تقدیم میکنم که
آستانه حضرت معصومه علیه السلام و آستانه حضرت رضا
علیه السلام و آستانه حضرت عبدالعظیم علیه السلام موقوفاتش
از این مالیات معاف باشد (یکی از نمایندگان - سابقاً هم
معاف بود) بلکه سابقاً هم معاف بوده است در زمان پهلوی هم
معاف بوده است بنده تقاضا میکنم که دولت موافقت کند
با این پیشنهاد بنده و یکنفری اسباب رفاهیت مردم بیچاره
را فراهم کنند و در پیشنهاد دوم بنده هم مقید باشد که آنها
را از این مالیات معاف کند.

رئیس - آقای معذل

معذل - در قسمت مدت جنگ خدمت آقای بهبهانی
میخواستیم عرض کنم که در ماده ۲۲ نوشته شده اگر عباتش
را تصور میکنند رسا نباشد در موقعی که بماده ۲۲ میرویم
میتوانیم تأمین کنیم راجع باینکه میفرمایند این قانون
برای مدت جنگ است یا ادامه دارد در ماده ۲۲ در این باب
بحث شده است اما راجع باشخصیکه میفرمائید که زن
دارند یا اولاد دارند و خواهر دارند در ماده ۹ بحث شده است
اینطور نیست که میفرمایند. برای اشخاص زن دار و عیالدار
برای هر کدامشان تا اندازه ای رعایت شده است علاوه بر این
مبلغی برای اشخاصیکه فرزندان زیادی دارند رعایت بیشتری
شده است در هر حال جای بحث آن در ماده ۹ است در قسمت
موقوفات اصولاً میخواهم یاد آور آقایان بشوم که پیشنهادانی
که دارند بگذارند بصورت مواد الحاقی که در این قانون
اضافه شود بهتر است که بارئیس دارائی مشورت بشود شما
پیشنهاد های خودتانرا بدهید چون این لایحه که در يك
جلسه تصویب نمیشود هر کدام از پیشنهادها که مورد توافق
میشود جزء مواد الحاقیه بشود مثلاً همین پیشنهاد راجع
بقسمت موقوفات ولی يك قسمتی را در اول فرمایشاتشان
فرمودند اگر چه در این ماده وارد نبود این را عرض میکنم شاید
مستغنی بکنند آقایان را که دیگر در مواد دیگر مورد بحث
واقع نشود و آن این است که ملاحظه فرمودند که وضع این
قانون و وضع این مالیات منحصرأ برای کسر بودجه است
کسیکه این قانون را انشاء کرده است (یعنی رئیس کل
دارائی) این را یاد آور شده اند برای استحضار عموم عرض
میکنم که ۴ نظر اصلی برای دولت و برای واضع قانون باید
باشد یکی جلوگیری از تورم اسکناس است و در اثر این
اوضاع جنگ خاطر آقایان مسبوق است که اسکناسهای
زیادی منتشر شد و شکستهای اقتصادی پیدا شد و یکی از
مدواهائیکه که میکنند این است که باید مالیات وضع کرد
و یکی هم موضوع تعدیل اوضاع اجتماعی کشور است یعنی
يك اختلاف طبقاتی بوجود نیاید سوم کسر بودجه

و مخارج چهارم پیدایش يك پولی برای اصلاحات بزرگی
که در رأس همه قضایای فرهنگی و بهداری است.
(انوار - يك تذکری خواستم عرض کنم يك چیزی آقای معذل
بیان کردند خواستم تذکر بدهم که وکیل مستقل است و مستقل
است نظر خودش را بدهد حال دولت یا قبول میکند یا رد میکند
ما بانظر دیگران کاری نداریم و ربطی بمجلس ندارد).

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - مطلبی که آقای معذل مخبر کمیسیون
اظهار کردند آقایان از نقطه نظر این است که يك مطلب
تخصصی است و البته تصدیق میفرمائید که يك امر فنی را با
متخصصین فن باید مر اجعه کرد و از جنبه فنی با آنها مشورت
کرد و الا در اینکه وکیل مختار است و هر تصمیمی بگیرد
مورد احترام است اینک تردیدی ندارد بنده خواستم راجع
به پیشنهادیکه آقای بهبهانی به مجلس تقدیم کردند راجع
به بخشود گی درآمدهای املاک آستانه رضوی و آستانه حضرت
معصومه و حضرت عبدالعظیم نظری که در کمیسیون بود و
مذاکرات شد بعرض مجلس برسانم که هر طوریکه میداند
قضاوت کند در کمیسیون هم مورد بحث واقع شده است (یکی
از نمایندگان - بلندتر) عرض کنم این نظر در کمیسیون
مذاکره شد و يك له و علیه در آنجا بود يك اکثریتی در
کمیسیون بود و نظرشان این بود که این املاک در زمان
گذشته از مالیات معاف بودند چه در زمان استبداد و چه در
زمان مشروطه و دلیل هم داشته است و دلیلش هم این است
که همین موقوفات آستانه رضوی چه مؤسسات خیر و مفیدی
از این املاک بوجود آمده است که مورد استفاده عامه است
مثلاً بیمارستان شاهرخ که از املاک آستانه قدس رضوی
اداره شده بهترین مؤسسه است که از املاک درست شده
بهترین بیمارستانی است که در طهران هم سابقه ندارد
(نمایندگان - صحیح است) هم چنین سایر مؤسسات خیریه
که از درآمد املاک آستانه قدس رضوی و آستانه حضرت
عبدالعظیم بوجود آمده این است که اگر مالیات اینجا را
بخواهیم بگیریم ۷۵٪ میشود چون درآمد اینها زیاد است

شاید نصف در آمد حاصله این نقاط که عرض شد باید بعنوان مالیات بر در آمد داده شود و یکدفعه این مؤسسات خیریه میخوابد از استاندار خراسان (آقای منصور) هم در این زمینه شرحی بکمسیون رسیده بود از نقطه نظر اینکه نایب التولیه است نوشته بودند و مورد دقت در کمیسیون واقع شد بنده هم عقیده دارم که مجلس نسبت باین پیشنهادی که آقای بهبهانی کردند و بنده هم امضاء کرده ام و همچنین یکعده دیگر توجه بفرمایند و این مؤسسات خیریه را نگهداری کنیم والا اگر اینطور باشد باید یکدفعه بودجه شان صدی پنجاه کم شود ضمناً باید این نکته را عرض کنم چون اینجا گفته میشود که مالیات صدی ۷۵ در قانون نوشته میشود این ربابیستی آقای وزیر دارائی توضیح میدادند ولی فراموش شدن فرمودند برای اینکه انظار عامه متوجه باشند این صدی ۷۵ نیست کسیکه صد هزار تومان در آمد داشته باشد طبق این لایحه ۵۳٪ باید مالیات بدهد زیرا يك بخشود گیهائی دارد که ما وقتیکه حساب کردیم اینطور شد آخر بخشود گیهائی دارد و مازاد میشود من باب مثال آستانه رضوی مثلاً پانصد هزار تومان عایدی داشته باشد باید سیصد هزار تومان مالیات بدهد این سزاوار نیست و برای مجلس هم شایسته نیست آقان موافقت بفرمایند و آقای وزیر دارائی هم موافقت فرمایند که این پیشنهاد مورد قبول واقع شود افکار ملی و عمومی هم باین موضوع توجه دارد (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - آقای منشور .

منشور - در بند ه از ماده ۲ ذکر است که کلیه اشخاصیکه از دولت ایران یا شهر دارها حقوق بگیر هستند از مالیات بر در آمد معاف هستند بنده فلسفه این معافیت را درست نفهمیدم که کارمندان دولت فقط دون اشل نیستند اشخاصی هستند که حقوق فوق العاده زیاد میگیرند مثل آقایان وزراء و وزرای مختار در هیچ جای دنیا مأمورین دولت از مالیات معاف نیستند و حتی يك هیئت اقتصادی مجله ای منتشر کرده بودند و مالیات بر در آمد را در آنجا نوشته بودند بنده ندیدم يك چیزی نوشته باشد از اینکه مستخدمین دولت از پرداخت مالیات معاف هستند البته مالیات بر در آمد بهترین مالیاتها

است این جا يك نظری است که اقتصاد بون در اطراف آن خیلی زیاد نوشته اند که اشخاصیکه مالیات غیر مستقیم را میدهند باید مالیات مستقیم را هم بدهند بنده عرض میکنم چه فرق است بین يك نفر طبیب یا وکیل عدلیه که در ماه پانصد تومان عایدی دارد با يك نفر مستخدم دولت که پانصد تومان حقوق میگیرد يك نفر مستخدم دولت علاوه بر اینکه محل سکونتش را دولت میدهد و چراغ و لوازم التحریر و غیره را دولت میدهد وزیر پست و تلگراف - چطور محل و چراغش را دولت میدهد؟ باو که نمیدهد یعنی چه؟ اما يك نفر دکترا که شغل آزاد دارد و تمام این مخارج را خودش میدهد وقتی که مقایسه کنید می بینید که يك مدیر کل ماهی چهار صد تومان پانصد تومان هم بیشتر حقوق میگیرد او مالیات ندهد آنوقت يك نفر طبیب هم که پانصد تومان در آمد دارد چه علت دارد که طبیب باید مالیات بدهد و مستخدم باید معاف باشد در صورتیکه يك نفر مهندس یا طبیب باید بیست سال تحصیلات مقدماتی بکند و پنج سال هم عمل بکند ولی يك نفر مستخدم اداره چون مشمول قانون استخدام است پله پله بالا میرود و اضافه حقوق میگیرد در هر حال این لایحه را بنظر بنده چون دولت تهیه کرده است آنچه هست بنفع خودش نوشته است و بایستی این جمله پنج حذف شود و مستخدمین دولت هم مالیات بدهند زیرا آنها هم از امنیت از بهداشت از فرهنگ از همه چیز مثل سایرین استفاده میکنند این است عقیده بنده

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - موافقین با ماده دوم لایحه بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده سوم قرائت میشود ماده ۳ - در آمد ویژه شامل اقلام زیر میباشد :

الف - در آمد نقدی یا جنسی حاصله از حقوق و اجرت و حق الزحمه و فوق العاده و پاداش و بهره معاملات پولی و سود سهام و کار مزد و هر نوع منافع یا سود دیگری که عاید بشود طبق آئین نامه مخصوص .

ب - در آمد غیر ویژه حاصله از هر نوع کسب یا معاملات

باضام در آمد های بازرگانی و بانکی و صرافتی و هر نوع عملیات انتفاعی دیگر و همچنین بهره برداری کانها پس از وضع هزینه هائیکه برای تحصیل این در آمدها لازم میباشد و بموجب آئین نامه مخصوص تعیین میگردد .

ج - نسبت با املاک مزروعی که باجاره واگذار شده میزان در آمد ویژه عبارت خواهد بود از مبلغ مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه آنکه بنقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی .

د - از کلیه در آمد کشاورزی املاک مزروعی که عاید مالک میگردد برابر نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی که قسمت جنسی آن باید تسعیر و تبدیل بنقد شود .

ه - نسبت بمستأجرین املاک مزروعی که در آمد کشاورزی سهم مالکانه را اجاره مینمایند نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی تسعیر شده بنقد پس از وضع مال الاجاره که بمالك میپردازند .

و - نسبت بمالكین املاک مزروعی که شخصاً عمل رعیتی مالک را عهده دار بوده و كل محصول را برداشت مینمایند نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی تسعیر شده به نقد .

ز - ۸۰ درصد مال الاجاره خانه - مستغلات ابنیه - اراضی و متعلقات آنها که باجاره رفته و در شهر ها و قیبات واقع شده باشد .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - عرض کنم يك موضوعی مورد بحث است که آقای وزیر دارائی تشریف ندارند این موضوع را باید دقت کنیم و مراسلات زیادی هم بکمسیون بودجه رسیده است که گفته میشود راجع به در آمد نقدی و جنسی که در لایحه نوشته شده (مراسلاتی هم بکمسیون رسیده است) که اگر کسی خانه خریده است یعنی يك خانه دارد که حالا جایش تنگ است و کافی نیست برای رفع احتیاجاتش و میخواهد این خانه را بفروشد و تبدیل بيك خانه بزرگتری بکند بایستی این مالیات را بدهد و بایستی ارزش مالیات گرفته شود فرض بفرمائید که يك کسی يك خانه ای خریده است پنجاه

هزار تومان و حالا میفروشد صد هزار تومان و میخواهد بيك خانه دیگری بخرد این تفاوت فروش خانه هم آیا جزو در آمد او محسوب میشود و باید ارزش مالیات گرفته شود یا خیر؛ متأسفانه آقای وزیر دارائی اینجا نیستند که بفرمایند این قسمت را چون این قسمت طرف احتیاج مردم است چون این مطلب مجهول است و باید مذاکره شود کمیسیون نظرش این است که جزو در آمد محسوب نمیشود کسی که يك خانه دارد و این را میخواهد بفروشد و تبدیل بيك عمارت بزرگتری بکند غیر از آن کسی است که اساساً شغلش خرید و فروش خانه است این قسمت ربابیستی کاملاً توضیح بفرمایند که مطلب معلوم شود بنده هم خواستم این نظر کمیسیون را عرض کنم و آقای وزیر دارائی جواب بدهند زیرا که همه آقایان در نظر دارند که این موضوع روشن شود .

معدل (خبر کمیسیون) - این فرمایش آقای ملک مدنی يك موضوع اساسی است و سئوالشان هم بجای خودش باقی مینماید تا جوابشان داده شود ولی اینجا موضوع کلمه که گرفتند و بحث کردند بهره معامله سودی این ارزش حاصل نمیشود اینجا مقصود این است که اگر کسی پولش را بر بخت داده باشد به فرع داده باشد آن البته مورد تصدیقمان هست که باید بدهد توجه بفرمائید عرض کردم این فرمایش ایشان بجای خودش باقی است تا جوابشان داده شود این مانع از کار ما نیست .

رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی - بنده از اشخاصی هستم که کاملاً با این قانون موافقم روی این نظر بانی که آقایان ذکر کردند در ایام جنگ اشخاص منافع زیادی روی معاملات تجارتي برده اند و البته باید مبلغی از منافع خودشان بدوات بدهند بنده گمان نمیکنم در این قسمت هیچ کس مخالف باشد که يك قسمتی از عایدات اینها باید بدوات داده شود لیکن يك موضوع بنظر بنده آمد که عرض کنم و آن این است که مملکت ما مملکتی است فلاحتی سابقاً يك مالیاتی داشتیم به اسم مالیات جز و جمعی حالا از چه سالها بوده است من نمیدانم خیلی قدیم است

رئیس - آقای دکتر ملکزاده.

دکتر ملکزاده - بنده می خواستم يك توضیحی بآقای وزیر دارائی بدهم و آن این است که اگر مالیات مستقلات بیک نحو گرفته شود خیلی عادلانه نیست مثلاً فرض بفرمائید مغازه ها و دکا کین که خرج ندارد ولی يك مستقلاتی هست که اینها خرج دارد مثل اغلب خانه های قدیمی و حمامها که شاید پنجاه در صد یا سی در صد عایداتشان در سال خرج تعمیرات آنجا میشود این است که بعقیده بنده این موضوع قابل توجه است و بایستی مطالعه در اطرافش بفرمایند و يك راه حلی را در نظر بگیرند که يك راه عادلانه باشد.

رئیس - آقای انوار.

انوار - عرض کنم این ماده از این قانون تادرموقع عمل نیاید درست این جملات و فرازها معلوم نمی شود این است که بنده حالا بعرض مجلس میرسانم که چقدر این اقلام مخلوط است نسبت باین مالیات هائی که گرفته می شود و یکی دیگر این قانون را باید عوض کنید این دهم فرهنگستان را ول کنید این کلمه ویژه و میزه را بردارید اینها غلط است و يك موضوعی که آقای ملکزاده تذکر دادند يك جزء از مستقلات صدی هشتاد صدی بیست کسر کرده اند اگر کسی بخواهد مستقلات جدید احداث کند نسبت بآن مستقلات جدید آن بخشودگی در نظر گرفته نشده در کمیسیون هم یادمان رفت همانطور که در مورد کشاورزی در نظر گرفته بودیم راجع بمستقلات جدید هم باید در نظر بگیریم این را آقای وزیر دارائی در نظر بگیرید يك موضوع دیگری است که عرض میکنم مثلاً بنده يك ملكی دارم در اجاره است بعد مستأجر یا خودم در آن ملك زراعت میکنم بعد مستأجر میآید ملك مرا دوباره اجاره میکند در اینجا صدی پنجاه (معدل - این را مکرر بفرمائید) حالا عرض میکنم جزء پنجم است دو سه مرتبه مطالعه اش کردیم میگوید دولت از کلیه درآمد کشاورزی املاک مزروعی که عاید مالک میگردد برابر نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی که قیمت جنسی آن باید تسعیر و تبدیل به نقد

شود يك سؤال اینجا دارم و آن این است که این مسئله الزامی هست که این مسئله جنس را دولت تبدیل به نقد می کنند بنده معتقدم که این مسئله الزامی نباشد و دولت نیز باشد به این که جنس بگیرد یا تبدیل به نقدی بکند این يك موضوع موضوع دیگر این است که میگوید سبب بمستأجرین املاک مزروعی که درآمد کشاورزی سهم مالکانه را اجاره مینمایند نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی تسعیر شده به نقد پس از وضع مال الاجاره که بمالك میپردازد حالا ملاحظه بفرمائید این جا این مالک بیچاره دو مالیات میدهد چطور؟ یعنی وقتی که مستأجر خواست اجاره کند و نصف آن را که باید خود مستأجر بدهد و نصف دیگر را هم که باید مالک بدهد مثل این است که این دو مرتبه مالیات میدهد آقای معدل توجه بفرمائید ایراد بمن نکنید که درست نفهمیدم مثل سهام شرکت شرکتی که تشکیل میشود اولاً دولت میگوید از حاصل این شرکت من يك سهم می خواهم بعد از هر کدام از شرکاء هم يك سهم جدا گانه می خواهد (وزیر دارائی - نخیر آقا اینطور نیست) چرا همینطور است حالا این ماده اول را بنده برای شما میخوانم اگر این کار را بکنید که خیلی خوبست یعنی اگر از صاحب شرکت بگیرید که درآمد سهام را بر سر مایه نیفزاید خیلی خوبست در این جا هم دو مالیات میگیرند نصف سهام را بخشوده است و نصف دیگرش تبدیل میشود به نقدی و باید پول بدهد اگر مستأجر اجاره کرد چون میداند که این مالیات بهش تعلق میگیرد اجاره را گران میکند و اجاره که کرد يك مالیات مال خودش است و يك مالیات مال این است که مستأجر آمده است اجاره کرده است و آنوقت برای مالیات دادن کمتر اجاره خواهد کرد و يك مالیات دیگری افزوده می شود این جا باید درست شود و بنده درست ملتفت نمی شوم که چطور می شود و باید طوری شود که دو مالیات گرفته نشود که يك صدمه و بار بیشتری بر مالکین تحمیل شود یکی هم راجع بمستقلات است که مستقلات جدید را البته در نظر بگیرید یکی دیگر

هم که آقای ملک فرمودند راجع بمستقلات مثلاً در طهران مستقلاتی هست که نمیتوانند در سال مبالغی خرج آن نکنند اینها يك چیزهائی است که باید در نظر گرفته شود حالا در اینجا ملاحظه بفرمائید آقای وزیر دارائی میگوید که در آمد نقدی یا جنسی حاصله اینها را چرا اینجا گذاشته اند مثلاً سود سهام توجه فرمودید سود سهام آن است که آن سهم هائی که از شرکت دارد ازش میگیرند و از شرکت هم میگیرند همانطور که در کمیسیون عرض کردم که این ترتیبات موجب میشود که شرکتها منحل میشود این را در نظر بگیرید و همینطور در قسمت کشاورزی در نظر داشته باشید که از کشاورزان دو نوع مالیات گرفته نشود

وزیر دارائی - عرض کنم يك موضوعی که آقای ملک سؤال فرمودند راجع بمنافع املاک (ملك مدنی - راجع به تفاوت قیمت خانه ها عرض کردم) خانه ها با املاک فرقی ندارد منظور ایشان خرید و فروش است حالا خانه یا ملك خریدار است و میخواهد بفروشد البته در قانون سابق طرز عملش در نظر آقایان هست که از سنه ۱۳۱۲ گرفته اند تا بحال اگر يك اشخاص يك املاکی داشته اند و حالا میخواهند بفروشند تفاوت قیمتش را حساب می کردند يك سود و منافعی ازش می گرفتند این قسمت تا آخر سال همینطور که معمول به بوده است مجری است ولی نسبت بسال بعد اینطور تصور میکنم که اشخاصی که از اول سال ۱۳۲۳ به بعد از تاریخ که قانون اجرا میشود يك ملكی را بفروشند (دکتر طاهری - بخرند یا بفروشند) هم بخرند و هم بفروشند تا آخر امسال این مالیات نسبت بمنافع حاصله تعلق میگیرد ولی نسبت به املاکی که قبل از سال ۱۳۲۳ معامله کرده اند معاف هستند ولی از سال ۱۳۲۳ به بعد که این خرید و فروش را کرده اند مالیات بهشان تعلق میگیرد در قسمت دیگری که آقای انوار اظهار کردند توجه بفرمائید آقای انوار یکی راجع به سود سهام فرمودید که اینجا دو مالیات گرفته میشود هم خودتان که در کمیسیون تشریف داشتید در موضوع شرکتهای سهامی نوشته شد که تا صدی پانزده منافع سرمایه از ادای مالیات

زیرا من در تاریخ دیدم که در زمان ساسانیان هم جزو جمع داشته اند. در خوزستان مخصوصاً این مالیات وضع شده بود گاهی هم ممیزی میشد مردم هم عادت کرده بودند و میدادند لیکن بر خورد کرد بیک وضعی که مأمورین اجحاف میکردند و مثلاً فلان ده که باید بیست تومان مالیات بدهد و خرده مالکن جزء هم دارد این مأمورین که میروند بمحل مالیات را وصول کنند سوء استفاده میکردند اغلب آقایان میدانند که وقتی که این مأمور میرفت آنجا خودش غذا میخواست سیورسات میخواست اسبش عایق میخواست پنجاه تومان مخارج او بود تا این بیست تومان را وصول کند یعنی پنجاه تومان آن رعیت بدبخت را خراب میکرد حتی یادم هست که در آن موقع آقای تقی زاده وزیر دارائی بودند بنده گفتم که شما میخواهید مالیات وصول کنید خوبست که این مالیات را ملغی کنید و این مالیات از بین رفت برای اینکه مأمورین تماس مستقیم بارعایا نداشته باشند مالیات جزو جمعی چندساله مادر همین مجلس ملغی شد و آمدند صدی سه را قراردادند چون از رعیت که نمیگیرند مالک هم محصولش را باید بیابرد بشهر دم دروازه ازش میگیرند و این موضوع تا بحال مجری بوده است حالا میگویند که رعیت هم باید مالیات بدهد این مطلب درست است بنده که مالک بیستم ملكی ندارم اما آن زبیدی که مالک است ملاحظه بفرمائید چقدر عایدات دارد آنوقت دو مرتبه سیورسات مثل سابق از رعیت گرفته خواهد شد و این تقصیر قانون نیست بنده صدی صد باقانون موافقم فقط موضوع بدی تشکیلات است و همانطور که آقای وزیر دارائی فرمودند باید اصلاحش کرد و چیزی که هست باید دولتها اوقاتشان را صرف بکنند که تشکیلاتشان را صحیح بکنند که این زحمات دامنگیرشان نشود موضوع دیگر راجع بمالیات مستقلات است که می خواهم عرض کنم که چه جور در نظر گرفته شده است چون مالیات مستقلات حذف می شود در اینجا درست بنده نفهمیدم که چطور میخواهند بگیرند خوبست آقای وزیر دارائی يك توضیحی بفرمایند که مالیات مستقلات خانه ها و مغازه ها بچه قسم وصول میشود.

شرکتی معاف است و صاحبان سهام بدون منظور شدن مالیات پرداخته میشود و صاحبان شرکتهای مالیات نمیدهند این را البته صاحب سهام باید بپردازد همینطور نسبت بشرکتهای نسبی و تضامنی که صاحبان شرکتهای از پرداخت مالیات معاف هستند و هر یک از شرکاء نسبت بسهم خودشان مالیات میدهند در این قانون که قبلاً معمول بوده است دوجا گرفته میشد ولی در این قانون دوجا گرفته نمیشود و یک قسمت از عایدات شرکتهای حذف میشود و کسر میشود بنابراین دوجا نمیدهند اما قسمت دیگر راجع بمستاجرین توجه بفرمائید مستاجری یکملکی را اجاره میکند هزار تومان عایداتی که برداشت میکند هزار و پانصد تومان است این باید هزار و پانصد تومانی را که برداشت میکند مطابق این قانون صدی پنجاه مالیاتش را بپردازد آنوقت آن مال الاجاره را از این منفعت عایدات کسر میکنند و بقیه اش را از مالک میگیرند یعنی اگر هزار تومان اجاره کرده است و هزار و پانصد تومان عایدات داشته است آن هزار تومان مال الاجاره از کسر میشود و از پانصد تومان مالیات گرفته میشود پس از آن عایدی که مستاجر داشته مالیات گرفته میشود و آنوقت آن اجاره را هم که بمالك میدهد مالك هم نسبت به مال الاجاره دریافتی مالیات خواهد پرداخت و دوجا نیست در این قسمت که آقای ملك سؤال فرمودند همین جا هم نوشته شده است و در آئین نامه هم تذکر داده شده است ولی یک قسمتی که آقای دکتر ملکزاده راجع بمستغلات اظهار کردند البته این قسمت را توجه بفرمائید اگر یکجائی باشد محل مرغوبتری باشد قیمت و عایداتش زیادتر است اگر غیر مرغوب باشد قیمت و عایداتش هر دو کمتر است بنابراین به نسبت خودشان مالیات میپردازند آن به نسبت کمی عایدات کمتر میپردازد و نسبت به بیشتر بیشتر میپردازد و آن قسمتی که میفرمائید نسبت بمستغلات و ایالات هم همینطور است اگر بخواهیم وارد جزئیات بشویم اینجا بیشتر اشکال فراهم میکنند و طریق اجرائش هم مشکل میشود.

رئیس - آقای دکتر ظاهری

دکتر ظاهری - آقایان توجه بفرمائید در این موضوع منافی که حاصل میشود از فروش خانه مورد بحث است و باید این توضیح داده شود که یک اشخاصی هستند که کارشان کسب شان عبارت از این است که خانه میخرند و میفروشند البته این اشخاص باید از تفاوت حاصله که بعنوان منفعت عایدشان میشود مالیات بپردازند اما یک اشخاصی هستند که خانه به ارث بهشان رسیده است یا ده بیست سال پیش خانه ای خریده اند حالا میخواهند بفروشند و یک تفاوت قیمتی به ایشان حاصل میشود این موضوع معامله نیست و ربطی بمنافع ندارد این باید تصریح شود که خرید و فروش بعنوان انتفاع در همان سال باید باشد و الا اگر بنا باشد که بطور مطلق در قانون مینویسید که هر نوع منافع یا سود دیگر این عبارت شامل این قسمت هم میشود و باید تصریح شود و در قسمت ب هم مینویسد هر نوع عملیات انتفاعی دیگر از هر نوع این موضوع لازم است که این جا توضیح داده شود که مقصود از منافع حاصله از فروش یک خانه در صورتی است که در همان سال خریده شده باشد یا در سال پیش که معلوم باشد که مقصود انتفاع بوده است نه اینکه خانه را که ده سال پیشتر یا بیست سال قبل خریده و حالا بخواهد بفروشد شامل بشود (صحیح است)

معدل - ما الزامی نداریم که این مواد را پشت سر هم تصویب کنیم و این موضوعی را که آقای ملك طرح فرمودند و آقای دکتر ظاهری تائید کردند و بیان کردند باید مورد مطالعه واقع شود و شاید لازم باشد که یک تبصره بآن اضافه شود برای اینکه از کار باز نمایم این ماده را میگذاریم برای بعد و ماده چهار را مطرح میکنم و بعد در این موضوع صحبت میکنیم.

رئیس - آقای ملك مدنی

ملك مدنی - اجازه بفرمائید یک مطلب دیگری هم هست که اگر محتاج بیک مشورتی باشد بکمربه بفرمائید و آن راجع باملاك مزروعی است که در اجاره است و آن راجع به بند ۳ است که مینویسد نسبت باملاك مزروعی که به اجاره واگذار شده میزان درآمد و بهره عبارت خواهد

بود از مبلغ مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه آن که بنقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی اما راجع به املاك مزروعی آمدیم صدی پنجاه اینجا برای خرج قنائی و غیره قائل شدیم اینجا ذکر می شود که بنظر بنده باید تذکر داد شود املاکی که باجاره مردم داده اند آن صدی پنجاه بخشودگی هم باید عطف به این بند بشود اگر چنانچه اشکالی ندارید که اینجا یک تبصره اضافه شود اگر لازم است که مشورت کنید اینجا یادداشت بفرمائید که در این قسمت هم مطالعه بفرمائید که برای جلسه آتی هر دو موضوع روشن شود

وزیر دارائی - این قسمتی که آقای ملك فرمودند راجع به املاك مزروعی بود که قسمت ج بود ولی قسمت د مربوط باین موضوع است که نوشته شده است از کلیه درآمد کشاورزی املاك مزروعی که عاید مالك میگردد برابر نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی که قسمت جنسی آن باید تسعیر و تبدیل بنقد شود اینجا متضاد نیست میخواهد بگوید املاکی که باجاره واگذار شده برای مالك همان مال الاجاره است یعنی صدی پنجاه مال الاجاره بخشوده میشود و صدی پنجاه مال الاجاره

را از سهم مالیات میگیرند (یکی از نمایندگان - روشن نیست) چنانچه روشن است عرض کنم قسمت ج مینویسد نسبت باملاك مزروعی که باجاره واگذار شده میزان درآمد و بهره عبارت خواهد بود از مبلغ مال الاجاره نقدی و جنسی سالیانه آن که به نقد تسعیر میگردد بموجب قرار اجاره کتبی یا شفاهی و قسمت د میگوید از کلیه درآمد کشاورزی املاك مزروعی که عاید مالك میگردد برابر نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی آن باید تسعیر و تبدیل بنقد شود و قسمت ه میگوید نسبت بمستاجرین املاك مزروعی که در آمد کشاورزی سهم مالکانه را اجاره مینمایند نصف سهم مالکانه نقدی و جنسی تسعیر شده به نقد پس از وضع مال الاجاره که بمالك میپردازند اینها هم را دارد چون این قسمت هم باید مطالعه شود میماند برای بعد

۳ - وقوع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز شنبه دو ساعت و نیم بعد از ظهر دستور همین لایحه (مجلس يك ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری